

01.01.2022. stājas spēkā jaunais likums par fiziskās personas atbrīvošanu no parādsaistībām, kas nav lielākas par 5000 eiro.

Jaunā regulējuma mērķis ir veicināt fiziskās personas, kurai ir vai ir bijis trūcīgā vai maznodrošinātā mājsaimniecībā esošās personas statuss, maksātspējas atjaunošanu un finanšu pratības stiprināšanu, nosakot principus un procedūras fiziskās personas atbrīvošanai no parādsaistībām, kuras radušās no patērētāja kreditēšanas un kurām iestāties izpildes pienākums.

Pašlaik personām, kuras nespēj segt savas parādsaistības, vienīgā pieejamā procedūra ir fiziskās personas maksātnespējas process. Lai personai pasludinātu fiziskās personas maksātnespējas procesu, tās parādsaistībām ir jābūt vismaz 5000 eiro, turklāt, lai iesniegtu pieteikumu, ir jāsedz valsts nodeva, kā arī jāveic fiziskās personas maksātnespējas procesa depozīta samaksa.

Taču valstī ir ievērojams skaits tādu fizisko personu, kurām nav pietiekamu līdzekļu pašu spēkiem segt parādsaistības.

Pieņemtais likums izstrādāts finansiālās grūtībās esošajiem, kuri vēlas, bet nespēj segt savas no patērētāju kreditēšanas līguma izrietošās parādsaistības, kam iestāties izpildes pienākums. Jaunais regulējums attieksies uz parādsaistībām, kuru kopējais apmērs pārsniedz vienu valstī noteikto minimālo mēneša darba algu, bet nepārsniedz 5000 eiro.

Atbalsts būs paredzēts fiziskām personām, kuras pēdējos 12 mēnešus ir bijušas Latvijas nodokļu maksātāji vai tām pēdējos 12 mēnešus ir bijusi deklarētā dzīvesvieta Latvijā un tās saņem sociālos maksājumus no valsts vai pašvaldības budžeta līdzekļiem. Tāpat fiziskajai personai pēdējo 12 mēnešu laikā pirms pieteikuma iesniegšanas vismaz trīs mēnešus būs jābūt bijušam trūcīgā vai maznodrošinātā mājsaimniecībā esošās personas statusam.

Likumā noteikts arī kritērijs par fiziskās personas vidējo ienākumu apmēru noteiktā laika periodā – vidējie ienākumi mēnesī (neskaitot tās summas, uz kurām atbilstoši Civilprocesa likumam nevar vērst piedziņu) pēdējo 12 mēnešu laikā nenasniedz valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmēru.

Jaunais regulējums neattieksies uz tiem parādniekiem, kuriem ir nodrošinātie kreditori (kreditori, kuru prasījumu tiesības pret parādnieku nodrošinātas ar komerčķilu, zemesgrāmatā vai kuģu reģistrā reģistrētu hipotēku uz parādnieka vai trešās personas mantu), kā arī tādām fiziskām personām, kurām ir manta ārpus Latvijas.

Tāpat fiziskās personas atbrīvošana no parādsaistībām nebūs piemērojama tiem, kuriem ir sociālās apdrošināšanas maksājumu saistības pret nodarbinātajām personām.

Gadījumā, ja persona nepildīs tai noteiktos pienākumus un ierobežojumus vai arī pieteikumā būs sniegtas nepatiesas ziņas, kas novedušas pie fiziskās personas nepamatotas atbrīvošanas no parādsaistībām, tiks atjaunotas visas parādsaistības, kas

bija spēkā dienā, kad iesniegts pieteikums, uz kā pamata fiziskā persona atbrīvota no parādsaistībām, noteikts likumā.

Risinājums nosaka aktīvu personas rīcību visa procesa laikā. Personai būs jā sagatavo pieteikums par atbrīvošanu no parādsaistībām un jā iesniedz tas zvērinātam notāram; jā atturas no darbībām, kas pasliktina personas situāciju; pieteikuma izskatīšanas laikā jā apgūst finanšu pratības kursi, kurus nodrošinās Nodarbinātības valsts aģentūra, kā arī jā atbild uz zvērināta notāra lūgumiem, teikts likuma anotācijā.

Pieteikums būs jā iesniedz zvērinātam notāram, kas praktizē tajā apgabaltiesas darbības teritorijā, kur ir parādnieka deklarētā dzīvesvieta, bet, ja tādas nav, – parādnieka dzīvesvieta.